

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 16 Μαΐου 2023
(OR. en)

9226/23

Διοργανικός φάκελος:
2022/0396(COD)

ENV 493
MI 407
AGRI 244
FOOD 34
ENT 103
IND 249
CONSOM 172
COMPET 451
CODEC 871

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Κανονισμός για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας: Πτυχές της ασφάλειας των τροφίμων και της σπατάλης τροφίμων - Ενημέρωση από την Προεδρία - Ανταλλαγή απόψεων

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες ενημερωτικό έγγραφο της Προεδρίας με ερωτήματα προς τους και τις υπουργούς, με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με το προαναφερόμενο θέμα κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου «Γεωργία και Αλιεία» στις 30 Μαΐου 2023.

Κανονισμός για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας: Πτυχές της ασφάλειας των τροφίμων και της σπατάλης τροφίμων

- Ενημερωτικό έγγραφο της Προεδρίας

Τα τρόφιμα έρχονται σε επαφή με πολλά υλικά και αντικείμενα κατά την παραγωγή, την επεξεργασία, την αποθήκευση, την προετοιμασία και το σερβίρισμα, πριν από την τελική τους κατανάλωση. Στα υλικά και τα αντικείμενα αυτά περιλαμβάνονται οι συσκευασίες και οι περιέκτες τροφίμων, τα μηχανήματα για την επεξεργασία τροφίμων, καθώς και τα μαγειρικά και επιτραπέζια σκεύη.

Παρά την αύξηση των ποσοστών ανακύκλωσης στην ΕΕ, οι ρυθμοί αύξησης της ποσότητας των απορριμμάτων που παράγονται από συσκευασίες είναι ταχύτεροι από εκείνους της ανακύκλωσης. Την τελευταία δεκαετία, η ποσότητα των απορριμμάτων συσκευασίας αυξήθηκε κατά περισσότερο από 20 % και αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω κατά 19 % έως το 2030, εάν δεν ληφθούν μέτρα. Για τα απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών, αναμένεται αύξηση 46 % έως το 2030. Οι διαρκώς μεγαλύτερες ποσότητες απορριμμάτων συσκευασίας έχουν αυξημένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, όπως: μεγαλύτερη και αναποτελεσματική χρήση των πόρων· αρνητικές επιπτώσεις για το κλίμα· ανεξέλεγκτη ρίψη απορριμμάτων· υπέρμετρη χρήση στις συσκευασίες ουσιών που προκαλούν ανησυχία· και τεράστια προβλήματα όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων, όπως είναι, μεταξύ άλλων, η χαμηλής ποιότητας ανακύκλωση και η υπέρμετρη προσφυγή στην υγειονομική ταφή, την αποτέφρωση και την εξαγωγή στο τέλος του κύκλου ζωής. Από την άλλη, η μείωση των απορριμμάτων συσκευασίας και η αυξημένη ανακύκλωση συμβάλλουν στον περιορισμό της εξάρτησης της ΕΕ από τις εισαγωγές πρώτων υλών και ορυκτών καυσίμων, στην τόνωση της καινοτομίας και στην ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης, καθώς και στη μείωση των περιττών δαπανών των νοικοκυριών.

Ο εκτιμώμενος συνολικός κύκλος εργασιών για την παραγωγή συσκευασιών και τη διαχείριση των απορριμμάτων συσκευασίας ανέρχεται σε 370 δισ. EUR στην ΕΕ. Ο μετασχηματισμός του τομέα των συσκευασιών και των απορριμμάτων συσκευασίας έχει συνεπώς σημαντικό ρόλο και δυνατότητες για τη μετατροπή της Ευρώπης σε μια καθαρή, βιώσιμη και κυκλική οικονομία, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Σε συνέχεια του σχεδίου δράσης της Επιτροπής για την κυκλική οικονομία, το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του της 4^{ης} Οκτωβρίου 2019 (12791/19), όρισε, μεταξύ άλλων, ότι όλες οι πλαστικές συσκευασίες που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ θα πρέπει να είναι επαναχρησιμοποιήσιμες ή ανακυκλώσιμες έως το 2030 και ότι η ικανότητα διαλογής και ανακύκλωσης των συσκευασιών στην ΕΕ θα πρέπει να τετραπλασιαστεί· κάλεσε δε την Επιτροπή να λάβει περαιτέρω μέτρα.

Στις 30 Νοεμβρίου 2022, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση κανονισμού για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας. Η πρόταση επιδιώκει να εμποδίσει τη δημιουργία απορριμμάτων συσκευασίας, να τονώσει την ανακύκλωση υψηλής ποιότητας και να δημιουργήσει μια αγορά δευτερογενών πρώτων υλών, διευκολύνοντας παράλληλα την ενημέρωση του καταναλωτικού κοινού και δημιουργώντας νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες.

Στις 5 Δεκεμβρίου 2022, η Ομάδα «Περιβάλλον», στην οποία ανατέθηκε ο φάκελος, ξεκίνησε τη μελέτη της πρότασης και της εκτίμησης των επιπτώσεών της. Στις 16 Μαρτίου 2023, το Συμβούλιο Περιβάλλοντος διεξήγαγε συζήτηση προσανατολισμού σχετικά με τη συνολική φιλοδοξία για ένα νέο καθεστώς για τις συσκευασίες και σχετικά με την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων.

Οι συσκευασίες τροφίμων και ποτών διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην προστασία και τη συντήρηση των προϊόντων για το καταναλωτικό κοινό. Για να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο ασφάλειας των τροφίμων, όλα τα υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα πρέπει να συμμορφώνονται με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1935/2004 σχετικά με τα υλικά και αντικείμενα που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα όταν διατίθενται στην ευρωπαϊκή αγορά. Ιδιαίτερη σημασία έχει ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/1616 για τα υλικά από ανακυκλωμένο πλαστικό που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα, ο οποίος επιτρέπει τη μηχανική ανακύκλωση PET και την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών ανακύκλωσης για άλλα πλαστικά.

Ο προτεινόμενος κανονισμός για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας αποσκοπεί στην εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος στην εσωτερική αγορά και, παράλληλα, στη διατήρηση υψηλού επιπέδου ασφάλειας και υγιεινής των τροφίμων, χωρίς να επηρεάζει τις πολιτικές για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων. Αφετηρία όλων των μέτρων που λαμβάνονται μέσω του προτεινόμενου κανονισμού για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας είναι η συμμόρφωση με τα πρότυπα ασφάλειας των τροφίμων και η συμβατότητα με τον στόχο της ΕΕ για μείωση της σπατάλης τροφίμων. Δεδομένου ότι ο προτεινόμενος κανονισμός θα επηρεάσει τον τομέα των τροφίμων και των ποτών, όπου είναι απαραίτητη μια προσαρμογή προσανατολισμένη σε περισσότερη βιωσιμότητα, η προσαρμογή αυτή πρέπει να είναι συνεπής με άλλες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ.

Η στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» υπενθυμίζει αφενός ότι επισιτιστική ασφάλεια και ασφάλεια των τροφίμων αποτελούν ακρογωνιαίους λίθους του συστήματος τροφίμων της ΕΕ και αναδεικνύει αφετέρου τη βιωσιμότητα ως βασικό στόχο. Η στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» επιδιώκει να στηρίξει βιώσιμες μεθόδους παραγωγής τροφίμων, να διευκολύνει για το καταναλωτικό κοινό την επιλογή υγιεινών τροφίμων και να προαγάγει την καλύτερη χρήση των φυσικών πόρων και τη μείωση της ρύπανσης.

Άλλη πτυχή και αναπόσπαστο κομμάτι του σχεδίου δράσης της στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» είναι η αναμενόμενη αναθεώρηση της οδηγίας-πλαισίου 2008/98/EK για τα απόβλητα. Η Επιτροπή αναμένεται να προτείνει σε εύθετο χρόνο πρόσθετα μέτρα για την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων.

Η Προεδρία θεωρεί τον προτεινόμενο κανονισμό για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας εξαιρετικά σημαντικό. Καθώς πρόκειται για εγκάρσιο και πολύπλοκο θέμα, είναι εξαιρετικά μεγάλης σημασίας η νομική συνεκτικότητα και η δυνατότητά του να βελτιώσει αποτελεσματικά τους τομείς των συσκευασιών και των αποβλήτων, την αλυσίδα της βιομηχανίας τροφίμων, την υγεία και την ασφάλεια του καταναλωτικού κοινού, καθώς και την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Για την καλύτερη οργάνωση των συζητήσεων κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Γεωργίας και Αλιείας στις 30 Μαΐου 2023, η Προεδρία προτείνει την επικέντρωσή τους στις πτυχές της ασφάλειας των τροφίμων και της σπατάλης των τροφίμων. Η Προεδρία θα καλέσει επίσης την Επιτροπή να παρουσιάσει μια εισαγωγική σύνοψη σχετικά με τους κύριους τομείς του σχεδίου κανονισμού που άπτονται του τομέα των τροφίμων και των ποτών.

Η Προεδρία προτείνει τα ακόλουθα δύο ερωτήματα:

1. Δεδομένου ότι η πρόταση επιδιώκει να μειώσει σημαντικά τα απορρίμματα συσκευασίας, υπάρχουν πτυχές που πρέπει απαραίτητως κατά τη γνώμη σας να ληφθούν υπόψη, προκειμένου να διασφαλιστούν τα πρότυπα ασφάλειας και υγιεινής των τροφίμων, καθώς και η λειτουργία της ενιαίας αγοράς; Όσον αφορά την ανάγκη για σημαντική μείωση της σπατάλης τροφίμων, ποιοι είναι οι παράγοντες που πρέπει να επισημανθούν;
2. Με ποιους τρόπους μπορούν η επαναχρησιμοποίηση, η επαναπλήρωση και η ανακύκλωση να χρησιμοποιηθούν ως αποτελεσματικά μέτρα για τη μείωση των απορριμμάτων συσκευασίας και για την αύξηση της κυκλικότητάς τους, διασφαλίζοντας παράλληλα τα πρότυπα ασφάλειας και υγιεινής των τροφίμων, και ποιος είναι ο σωστός τρόπος χειρισμού των αλληλεπιδράσεων και των συνεργειών μεταξύ της ανωτέρω πρότασης και άλλων σχετικών νομοθετημάτων της ΕΕ;